

[Kirkeministeren.]

levende og arbejdende Kredse mødes til Drøftelse; men slet saa sørgelige, som det ærede Medlem skildrede Forholdene, mener jeg dog ikke, de er. Der er virkelig baade Trosiver og Offervillighed og Initiativ i den danske Kirke, og der er, alle Bekymringer til Trods, saa meget at glæde sig ved, at Menigheden ikke behøver at opgive Modet. Men det faar nu være, som det er. Det ærede Medlem fældede en haardere Dom, end jeg kan underskrive, men det sete afhænger jo af Øjnene, der ser, og jeg for mit Vedkommende ønsker ikke en Debat derom.

Derimod vil jeg gerne hævde, at det ærede Medlem tager fejl, naar han sætter den paastaede kirkelige Stilstand i nøje Forbindelse med de kirkepolitiske Rammer, indenfor hvilke Menigheden lever sit Liv. Kirkens Historie har vist til Overflod og som sit Hovedtræk, at Aandens Vejr kan suse, og Livet bryde sig Vej under hvilke som helst ydre Forhold, som Kirken har været undergivet, og det har været meget forskellige Forhold i Kirkens 2 000-aarige Levnedsløb. Livet bryder sig Vej uafhængig af alle Former, hvormed jeg ikke vil have sagt, at Formen er uden Betydning. I den stiveste Statskirke bryder en Vækkelsesbølge frem, ligesom omvendt Frikirketilstande ikke altid er saa herlige, som det ærede Medlem synes at mene. Derfor var det virkelig ogsaa en noget højstemt Skildring, det ærede Medlem gav af den vidunderlige Forandring, der vilde indtræde, naar Kirke og Stat blev adskilt, og den Sammenblanding af verdsligt og kirkeligt, der vækker hans Afsky, hørte op. Det ærede Medlem lovede sig overordentlig meget deraf. Jeg vil i Virkeligheden oprigtigt ønske, især for Kirkens Skyld, at han ikke maa blive skuffet, han eller den Slægt, der oplever Adskillelsen, hvis den kommer. Foreløbig er der flere blandt os, der forholder os mere nøgternt til de Forudsigelser om den mærkelige Forbedring, der skal indtræde, naar Kirke og Stat er blevet løst fra Forbindelsen med hinanden, og det forekommer os, at et og andet i de Landes kirkelige Liv, i hvilke der i mange Aar har været frikirkelige Forhold, synes at anbefale at stemme Forventningerne ned. Men det ærede Medlem Hr. Borgbjerg er jo ikke ene om at synge Frikirkens Pris, og det er saa meget taknemmeligere at gøre det, som der altid hos de Kristne vil kunne paaregnes en Sangbund derfor. Der er

noget i disse Frikirke-Toner, som alle kirkeligt bevægede Mennesker forstaar og genkender, og jeg føler mig overbevist om, at det er gaaet adskillige Medlemmer, der i Gaar hørte det ærede Medlem Hr. Borgbjerg tale fra dette Sted, saaledes, at de har mærket som et Svar i deres Indre overfor det, der blev sagt, baaret som det blev af en Stemning, som er vel egnet til at løfte den, der taler.

Maa jeg da paatage mig den noget utaknemmeligere Opgave at forsvare Folkekirken og Folkekirken netop i Danmark, hvor et ganske overvældende Flertal af Folket tilhører den, i hvert Fald ikke har foretaget det meget overkommelige Skridt at melde sig ud af den. Efter sit Væsen er Folkekirken Udtryk for det blandede. Folkekirken tæller indenfor sin Kreds en Mængde Medlemmer, hvis Forhold til Menighedens inderste Liv er meget køligt. Folkekirken rummer alle Afskygninger og alle Grader af kirkelig Forstaaelse og Interesse. Folkekirkens Tilstand kræver derfor af Menigheden megen Taalmodighed og Overbærenhed og et betydeligt Tjenersind. En væsentlig Del af Folkekirkens Tjeneste gaar op i et stort opdragende Arbejde, den øver i Folket, og dens kirkelige Chance ligger i den Paavirkningsmulighed, den mere end Frikirken skaber for Menighedens Gerning. Folkekirken er mere forhaabningsfuld overfor begyndende Tro og har mindre Fristelse til at gøre Forskel paa fattig og rig; den er efter sit Væsen dybt demokratisk, og den har meget mindre Fristelse til at være ufrisindet, end en Frikirke er udsat for.

Af saadanne Grunde er der nogle af os, der foretrækker Folkekirken med dens Vanskeligheder og dens Byrder og med dens underlige graa Belysning, og som ønsker den et langt Liv endnu i det danske Folk. At vi derved faar et mindre ideelt Skær over vore kirkepolitiske Anskuelser, end Frikirkens Talsmænd, ogsaa det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, kan glæde sig ved, faar staa hen. Men vi vil ikke godkende den Motivering af vort Standpunkt, som det ærede Medlem i Gaar vilde tillægge os: at vi modsætter os Adskillelsen mellem Kirke og Stat, fordi vi foretrækker Dødens Ro for Livets Bølgeslag. Ærede Medlemmer vil erindre, hvorledes det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, den socialdemokratiske Ordfører, i Gaar fornøjeligt og virkningsfuldt samlede sin Anklage mod Venstre i det Opslag: Gaa sagte! Væk ikke de sovende! og syntes, at han dermed havde givet en Skildring af vore Motiver. Maaske jeg dog tør